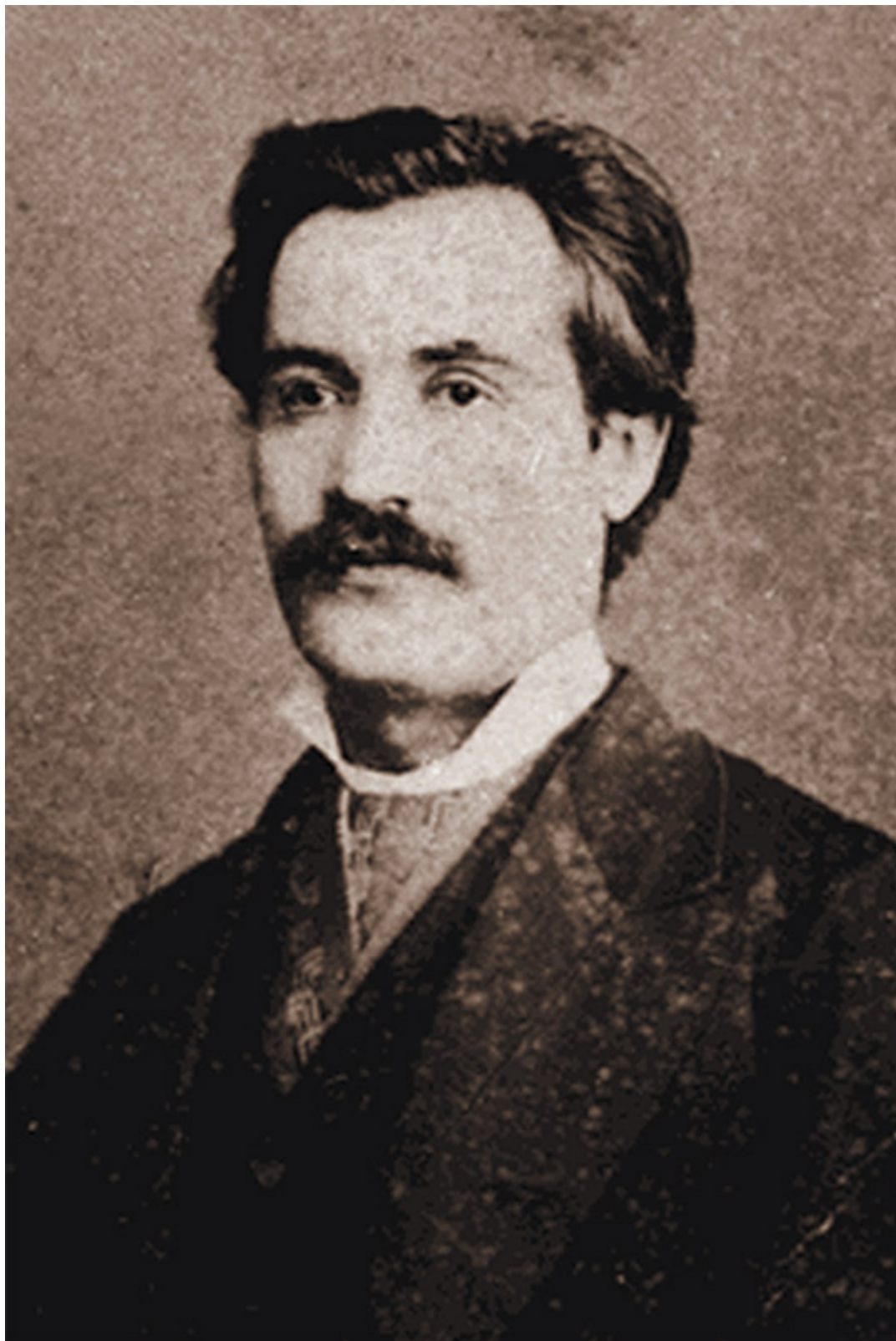

**[„SĂ NU SE SUPERE CONFRAȚII
NOȘTRI...”] – de Mihai Eminescu
[19 februarie 1883]**

Să nu se supere confrății noștri de la „Românul” dacă le vom aminti o zicătoare țărănească: „Boul se leagă de coarne, omul de limbă”.

Pasajul din „Românul” prin care se promite înființarea Comisiei Mixte, primirea Austriei neriverane în ea precum și prezența ei perpetuă, prin care se laudă înțelepciunea guvernului de-a face la timp concesii nimerite și se impută opozițiunii îndărătnicie și imprudență, acel pasaj leagă de limbă și pe guvern și pe partid și pe confrăți. Acel pasaj, pe care „Binele public” [î]l reproduce zi cu zi în fruntea coloanei întâi, pe care noi l-am citat asemenea în polemicile noastre cu confrății, arată învederat că cestiunea Dunării a fost compromisă din capul locului. Orice discuție ni se pare de prisos aci; ceea ce s-a tipărit nu se poate face netipărit; ceea ce s-a făcut nu se face nefăcut; c-un cuvânt: „Boul de coarne, omul de limbă”.

Dar fost-a intenția guvernului bună sau lăudabilă când a alunecat a face acele făgăduinți cari compromiteau cestiunea și ne răpeau încrederea puterilor apusene? Ce să zicem? Suntem siguri că „Românul” ar pune mâna-n foc pentru a jura că intenția a fost cea mai bună. Iadul – zice Dante – e pavat cu cele mai bune intențiuni din lume. Cu cele mai bune intenții, dar cu o rea politică, rezultatele sunt rele, dezastroase chiar, și scuza că inima a fost curată rămâne o copilărie în viața politică.

Ar fi de recomandat să fim serioși în discutarea acestei cestiuni, d. Brătianu a fost – poate – amăgit prin fel de fel iluziuni pe cari adversarul a știut să i le farmece dinaintea ochilor și, ca să-și prinză visul de picioare, a făcut – precum se știe – o călătorie pe la câteva Curți. Acesta este momentul dramatic în care s-au făcut promisiunile adesea citate, cari sunt echivalente cu însuși primirea în principiu a anteproiectului austriac. Dar acest moment ne-a costat mult. E de prisos a spune că Franța, Rusia, Anglia – toate puterile c-un cuvânt – n-au avut decât să afle scopul acelei călătorii,

precum să și vadă promisiunile făcute, pentru a se dezinteresa cu totul în cestiunea Dunării și a lăsa România să alunece pe clina ce i-o crease duplicitatea guvernului ei. Prin acel act d. Brătianu a pierdut încrederea a cinci cel puțin din șapte puteri.

Dar d-sa se supără. Urmează discursul tronului, îmbrăcat de sus până jos în zale și platoșe de oțel: țara 'l vede, quiriții aplaudă, crezând că lucru mare ce asigurări trebuie să fi având primul nostru ministru de la puterile din apus pentru a vorbi cu atâta emphasis. Aș! Nimic! Scuzele plecate ale blondei sale umbricule, curbele adevărat orientale, cu fruntea la pământ, cari dedeau umbrei o formă de elipsă ne-a dovedit că discursul era un act de vitejie neprecugetată, care a răsuflat în urma celei mai mici amenințări, răspândind asupra țării un aer de nespusă umilință. Acesta e al doilea moment dramatic în care țara a pierdut încrederea și a celor din urmă două puteri, încât azi le vedem pe toate în contra noastră.

Să stăm strâmb dar să vorbim drept. De la război încoace au fost o sumă de momente în cari o atitudine fermă ar fi scăpat cu toată siguranța cestiunea Dunării. Au existat momente în care interesele nici unei puteri nu fuseseră încă angajate prin acte ulterioare, în cari ele nu aveau nici a cere compensații, nici a le da, în cari Dunărea noastră nu devenise încă un obiect al politicei de compensațiuni. Toate acele momente prețioase cabinetul d-lui Brătianu le-a lăsat să treacă neîntrebuințate sau le-a risipit în deșert fără țintă, dându-le pe mâna a diferiți copii mari cari se joacă de-a diplomația și cari de câte ori fac, fără s-o știe poate, afacerile străinilor, se cred cumplit de fini.

Nu mai relevăm modul incalificabil cu care în acest timp au fost tratat personalul nostru diplomatic, oameni de valoarea unui Kogălniceanu sau a unui Callimach Catargiu. Acum, când lacul s-a limpezit, țara vede bine cine-a avut dreptate, cine nu.

Toate acestea le zicem pentru cazul când intențiile guvernului ar fi fost bune și actele sale numai niște greșeli. Dar din cabinetul d-lui Brătianu au făcut parte oameni asupra intenției cărora chiar există grave bănuieli, oameni ce par a-și fi făcut un program din aservirea noastră economică.

Nu știm în adevăr prin ce peripeții va mai trece cestiunea. Rusia declarând însă că primește condiția cuprinsă în contrapropunerea Angliei, de care e legată aprobarea cererii sale, adecă primind ca reglementul pentru gura Chilei să nu intre în vigoare decât cu aprobarea Comisiunii Europene de la Galați, e probabil că Conferința se apropie cu pași grabnici de sfârșitul lucrărilor sale.

Ce se va întâmpla atunci în privire-ne?

„Le Temps”, al cărui corespondent din Londra se zice că ar fi stând în relațiuni cu fatalul d. Barrere, ne spune că membrii Conferenței vor semna două protocoale deosebite: unul la semnarea căruia va putea fi admisă și România, apoi un altul, în care se va declara că, dacă România va stărui în rezistența sa, puterile vor stărui asemenea în menținerea hotărârilor Conferenței.

Față cu asemenea rezultate de politică esterieară, ce să facem noi cu patriotismul, cu bunele intenții etc. ale guvernului? Să le conservăm în alcool, ca pe niște mostre organice, pentru edificarea generațiilor viitoare? E evident că n-avem ce face cu ele și că invocarea zilnică a virtuților problematice cari ar fi animând pe patrioții roșii nu sunt în ochii nimăruia o compensație pentru pierderile reale ce le suferă țara sub acest regim.

MIHAI EMINESCU

OPERA POLITICA

1882-1883, 1888-1889

„TIMPUL”, „ROMÂNIA LIBERĂ”, „FÂNTÂNA BLANDUZIEI”

EDIȚIE CRITICĂ ÎNTEMEIATĂ DE P E R P E S S I C I U S

EDIȚIE CRITICĂ ÎNGRIJITĂ DE MUZEUL LITERATURII ROMÂNE

Coordonator DIMITRIE VATAMANIUC

Editura Academiei RSR, 1985-1989

Vol XIII

Mihai-Eminescu.Ro